

БІЛІМ САПАСЫН ҚАМТАМАСЫЗДАНДЫРУ БОЙЫНША ТӘУЕЛСІЗ АГЕНТТІГІ - IQAA

БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАЛАРЫН ІСКЕ АСЫРУ САПАСЫ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМДАР БАҒЫТЫ БОЙЫНША (2024-2025)

Құрастырушы:

PhD докторы, Сактаганова Г.С.

Астана, 2026

МАЗМҰН

КІРІСПЕ.....	3
1. АНАЛИТИКАЛЫҚ БӨЛІМ	4
1.1 Аккредиттелген білім беру бағдарламаларының жалпы шолуы.....	4
1.2 Білім беру бағдарламаларының аккредитация стандарттарына сәйкестігі.....	5
1.3 Аккредитациялау стандарттары бойынша сарапшылардың ескертулері мен ұсыныстары.....	10
1.4 Жоғары білім беру ұйымдарының үздік тәжірибелері	16
ҚОРЫТЫНДЫ.....	19

КІРІСПЕ

Жоғары білім беру ұйымдарындағы трансформациялық өзгерістер, ұйымдар арасындағы бәсекелестіктің артуы және жоғары сапалы білім беру қызметтерін көрсету жағдайында білім беру бағдарламаларын аккредиттеу сыртқы сапаны бағалаудың негізгі механизмі болып табылады. Жоғары сапалы білім беру бағдарламалары бәсекеге қабілетті адам капиталын дамытуда және елдердің тұрақты экономикалық өсімінде негізгі қозғаушы күш болып табылады.

Бұл тақырыптық талдау жоғары білім бағдарламаларын аккредиттеу нәтижелеріне сәйкес 2024–2025 жылдарға арналған «6B01 Педагогикалық ғылымдар» мамандығы бойынша «6B015 Табиғи ғылымдар пәндері бойынша мұғалімдерді даярлау» мамандандыруы саласындағы сыртқы сарапшы топтарының (ССТ) есептері негізінде дайындалды.

Бұл талдау «6B01 Педагогикалық ғылымдар» саласы мен «6B015 Табиғи ғылымдар пәндері бойынша мұғалімдерді даярлау» мамандығы бойынша білім беру бағдарламаларының сапасын жақсартуға бағытталған: университеттік білім беру бағдарламаларын аккредиттеу стандарттарын іске асырудағы негізгі үрдістерді анықтап, іс жүзінде ең көп пікір тудыратын аккредиттеу стандарттарын анықтау.

Бұл тақырыптық талдау 2024–2025 жылдары жүргізілген білім беру бағдарламаларын аккредиттеу нәтижелерін қорытындылауға, сәйкессіздіктерді, жетілдіру бойынша сарапшылардың ұсыныстарын және үздік тәжірибелерді анықтауға бағытталған, осылайша жоғары оқу орындарының бәсекеге қабілеттілігін арттыруға негіз қалыптастырады. Бұл талдау нәтижелері жоғары білім беру ұйымдарының бағдарламаларын қазіргі іске асыруды бекітілген стандарттармен тиімді салыстыруға, сапа бойынша олқылықтарды анықтауға, ресурстарға инвестиция салудың басым бағыттарын анықтауға және бәсекеге қабілеттілікті арттыру шараларын әзірлеуге мүмкіндік береді.

Талдау нәтижелері университеттердің практикалық қызметінде және сарапшылардың сыртқы бағалау рәсімдеріне дайындалуында нұсқаулық ретінде қызмет ете алады.

АНАЛИТИКАЛЫҚ БӨЛІМ

1.1. Аккредиттелген білім беру бағдарламаларының жалпы шолуы

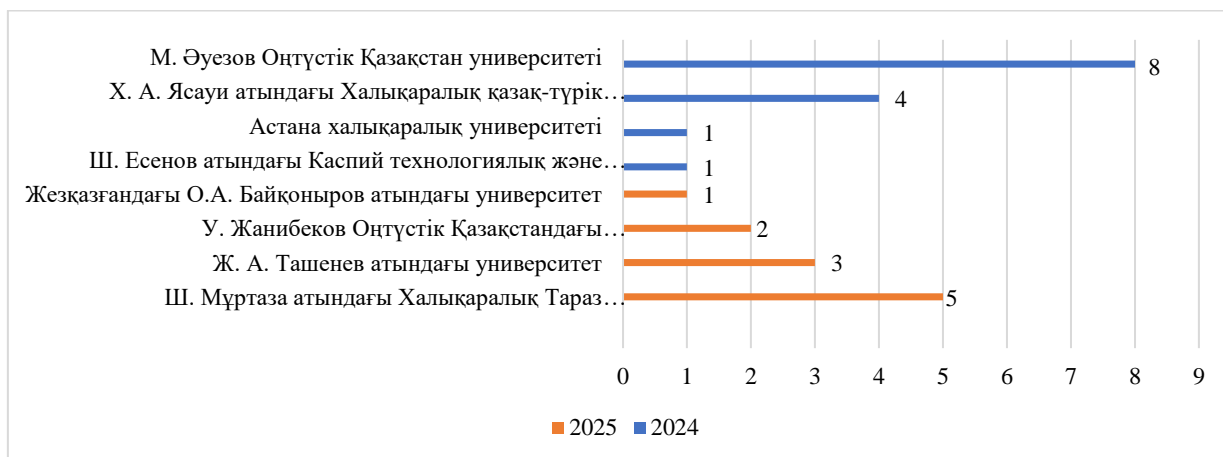
Оқу бағдарламаларын сыртқы бағалау деректерін талдау жоғары білімнің қазіргі жағдайын түсіну және оның дамуының негізгі бағыттарын анықтау үшін аса маңызды құрал болып табылады.

Талдау 2024–2025 оқу жылына арналған білім беру бағдарламаларын аккредиттеу нәтижелері туралы сыртқы сарапшылардың топтары есептерін қарастырды. Бұл талдау «6B01 Педагогикалық ғылымдар» мамандығы бойынша «6B015 Табиғи ғылымдар пәндері бойынша мұғалімдерді даярлау» мамандануындағы білім беру бағдарламаларын қамтиды және сегіз (8) жоғары білім беру ұйымына қатысты (1-кесте).

1-кесте. Оқу бағдарламаларын ұсынған жоғары білім беру ұйымдары 2024–2025 жылдар аралығында аккредитацияға ұсынылған бағдарламалар

№	Жоғары оқу орындары
1.	М. Оразбаев атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті
2.	Х. А. Ясауи халықаралық қазақ-түрік университеті
3.	Астана халықаралық университеті
4.	Ш. Есенов атындағы Каспий технологиялық және инженерлік университеті
5.	Жезқазған О.А. Байықоров атындағы университеті
6.	У. Жанибеков Оңтүстік Қазақстандағы педагогикалық университет
7.	Ж. А. Ташенев университеті
8.	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты

1-суретте қаралып отырған кезеңде аккредиттелген «6B01 Педагогикалық ғылымдар» мамандығы бойынша «6B015 Табиғи ғылымдар пәндері бойынша мұғалімдерді даярлау» мамандандыруы аясындағы жоғары білім беру ұйымдары мен оқу бағдарламаларының таратылысы көрсетілген.

1-сурет. 2024–2025 жылдарға аккредиттелген білім беру бағдарламаларының саны

2-кесте «6B01 Педагогикалық ғылымдар» мамандығы мен «6B015 Табиғи ғылымдар пәндері бойынша мұғалімдерді даярлау» бағдарламасы бойынша Жоғары оқу орындары білім беру бағдарламалары мен олардың санын көрсетеді жоғары білім беру ұйымдарының.

2-кесте. «6B01 Педагогикалық ғылымдар» саласындағы білім беру бағдарламалары

№	Оқу бағдарламалары	Оқу бағдарламаларының саны
1	«6B01504 Химия мұғалімдерін даярлау»	2
2	«6B01509 Химия»	5
3	«6B01504 Математика және компьютерлік ғылым мұғалімдерін даярлау»	1
4	«6B01506 – Математика»	5
5	«6B01506 – География мұғалімдерін даярлау»	1
6	«6B01503 География»	4
7	«6B01505 Биология мұғалімдерін даярлау»	1
8	«6B01505 Биология»	2
9	«6B01508 Физика» (B010 Физика мұғалімдерін даярлау)	4
Жалпы		25

1.2. Білім беру бағдарламаларының аккредиттеу стандарттарына сәйкестігі

«6B01 Педагогикалық ғылымдар» білім беру бағыты аясындағы «6B015 Табиғи ғылымдар пәндері бойынша мұғалімдерді даярлау» мамандығы бойынша білім беру бағдарламаларын сырттай бағалау нәтижелері аккредиттеу стандарттарына толық, маңызды және жартылай сәйкестікті көрсетті (3-кесте).

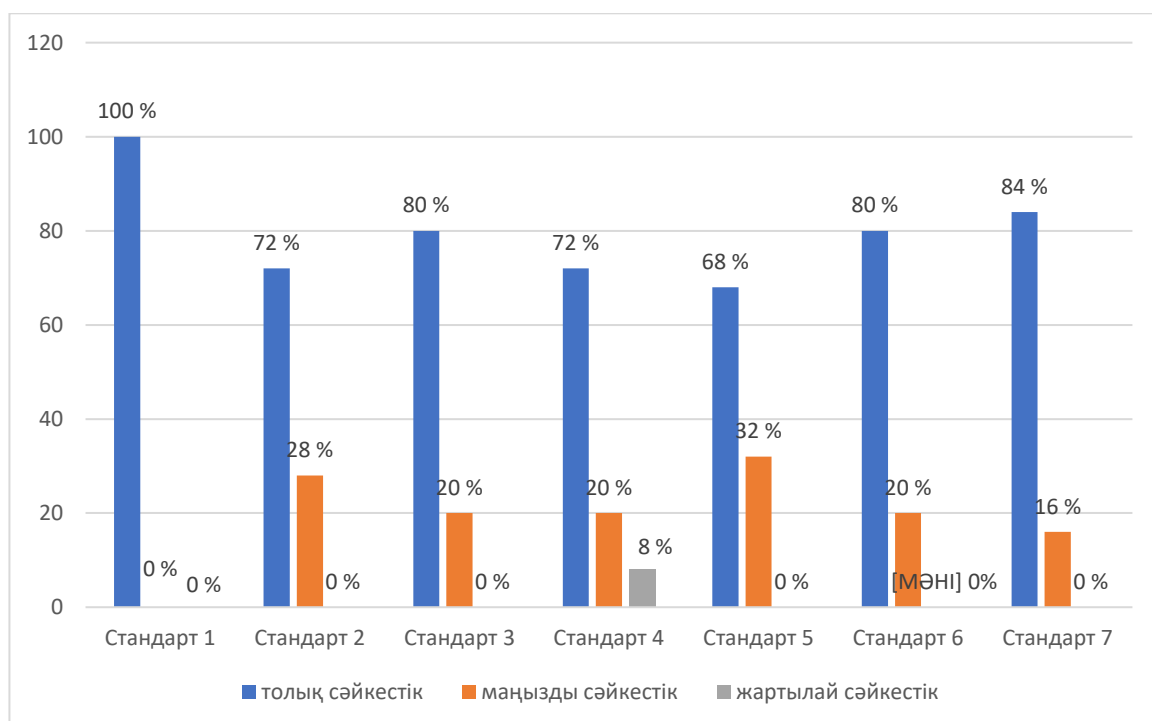
3-кесте. Білім беру бағдарламаларының аккредиттеу стандарттарына сәйкестік деңгейлері

Стандарт	Уни верситет 1	Уни верситет 2	Уни верситет 3	Уни верситет 4	Уни верситет 5	Уни верситет 6	Уни верситет 7	Уни верситет 8
Оқу бағдарламаларының саны	8	4	1	1	1	2	3	5
Оқу бағдарламасының сапасын қамтамасыз ету және академиялық адалдық саясаты	8 TC	4 TC	1 TC	1 TC	1 TC	2 TC	3 TC	5 TC

3-кестеден жалғасады

Оқу бағдарламасын әзірлеу және бекіту, ақпаратты басқару	7 ТС, 1 МС	2 ТС, 2 МС	1 ТС	1 ТС	1 ТС	2 ТС	1 ТС, 2 МС	3 ТС, 2 МС
Студентке бағытталған оқу, оқыту және бағалау	6 ТС, 2 МС	4 ТС	1 ТС	1 ТС	1 ТС	2 ТС	1 ТС, 2 МС	4 ТС, 1 МС
Студенттерді қабылдау, академиялық көрсеткіштер, мойындалу және сертификаттау	7 ТС, 1 МС	4 ТС	1 ТС	1 ТС	1 ТС	2 ТС	1 ТС, 1 МС, 1 ЖС	1 ТС, 3 МС, 1 ЖС
Оқытушылар құрамы	3 ТС, 4 МС	4 ТС	1 ТС	1 ТС	1 ИС	2 ТС	3 ТС	1 ТС, 4 МС
Оқу ресурстары мен студенттерге қолдау	8 ТС	1 ТС, 3 МС	1 ТС	1 ТС	1 ТС	2 ТС	2 ТС, 1 МС	4 ТС, 1 МС
Қоғамдық ақпарат	7 ТС, 1 МС	3 ТС, 1 МС	1 ТС	1 МС	1 МС	2 ТС	2 ТС, 1 МС	4 ТС, 1 МС
Ескерту: ТС – толық сәйкестік, МС – маңызды сәйкестік, ИС – жартылай сәйкестік								

«6В01 Педагогикалық ғылымдар» мамандығы бойынша және «6В015 Табиғи ғылымдар пәндері бойынша мұғалімдерді даярлау» (физика, химия, биология, география, математика) мамандануы шеңберіндегі жоғары оқу орындары білім беру бағдарламаларының сәйкестік деңгейлерінің талдауы келесі пайыздық көрсеткіштерді көрсетеді (2-сурет).

2-сурет. Аккредитациялау стандарттарына сәйкестік деңгейлері

Білім беру бағдарламаларын іске асыру сапасының жан-жақты көрінісін алу үшін олардың барлық аккредиттеу стандарттарына қаншалықты сәйкес келетінін бағалау мақсатында талдау жүргізілді. Талдау көрсеткендей:

1. «6B015 «Табиғи ғылымдар пәндері бойынша мұғалімдерді даярлау» тобында (химия, математика, компьютерлік ғылымдар, география, биология және физика мұғалімдерін даярлауды қоса алғанда) білім беру бағдарламаларын іске асыру 1-стандарт **«Сапаны қамтамасыз ету саясаты және академиялық адалдық»** талаптарына **100 %** сәйкес келетінін көрсетеді. Сәйкессіздіктердің нөлдік көрсеткіші білім берудің ашықтық, тұтастық және сапа қағидаларына жоғары берілгендікті растайды.

2. 2-стандарт **«Білім беру бағдарламасын әзірлеу және бекіту, ақпараттық басқару»** талаптарына сәйкес білім беру бағдарламаларын іске асыру мынадай нәтижелерді көрсетеді:

бакалавриат бағдарламаларының **72%-ы** (25-тен 18-і) барлық стандарттарға толық сәйкес келетінін көрсетті. Жоғары талаптарға сай аккредиттелген бағдарламаларға химия және география мұғалімдерін даярлау курстары кіреді (*У. Жанибеков атындағы Оңтүстік Қазақстан педагогикалық университеті*); биология мұғалімдерін даярлау (*Ж. А. Ташенев университеті*); химия, физика және биология бағдарламалары (*Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты*); математика және информатика бағдарламасы бойынша (*О.А. Baikonurov University of Zhezkazgan*); химия, биология, физика-информатика, химия-биология, математика-физика, география, физика бағдарламасы бойынша (*М. Aueзов South Kazakhstan University*); математика, химия бағдарламасы бойынша (*Х. А. Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті*); информатика бағдарламасы бойынша (*Астана халықаралық университеті*); химия бағдарламасы бойынша (*Ш. Есенов атындағы Каспий технологиялық және инженерлік университеті*).

- бакалавриат бағдарламаларының **28%-ы** (25-тен 7-еуі) мазмұндық сәйкестікті көрсетті: география және тарих (*М. Әуезов Оңтүстік Қазақстандағы университеті*); физика және география бағдарламасында (*Х. А. Ясауи халықаралық қазақ-түрік университеті*); химия және математика мұғалімдерін даярлау бағдарламасында (*З. А. Ташенев университеті*); математика және география бағдарламасында (*Ш. Мұртаза халықаралық Тараз инновациялық институты*).

3. **«Оқушыға бағытталған оқу, оқыту және бағалау»** стандартының талаптарына сәйкес білім беру бағдарламаларын іске асыру көрсеткендей:

- бакалавриат бағдарламаларының **80%-ы** (25-тен 20-сы) барлық стандарттарға, соның ішінде мұғалімдерді даярлау бағдарламаларына толық сәйкес келетінін көрсетті, атап айтқанда биология, химия, физика, география, математика және физика, сондай-ақ география және тарих бағыттары бойынша (*М. О. Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті*); математика, физика, химия және география бағдарламалары (*Х. А. Ясауи халықаралық қазақ-түрік университеті*); информатика бағдарламасы бойынша (*Астана халықаралық университеті*); химия бағдарламасы (*Ш. Есенов атындағы Каспий технологиялық және инженерлік университеті*); химия және география мамандығы бойынша мұғалімдерді даярлау бағдарламасы үшін (*У. Жанибеков Оңтүстік Қазақстан*

педагогикалық университеті); математика мамандығы бойынша мұғалімдерді даярлау бағдарламасы үшін (Ж. А. Ташенов университеті); физика, химия, биология және география мұғалімдерін даярлау бағдарламасы бойынша (Sh. Murtaza International Taraz Innovation Institute); математика және компьютерлік ғылымдар бағдарламасы бойынша (O.A. Baikonurov University of Zhezkazgan).

- бакалавриат бағдарламаларының **20%-ы** (25-тен 7-еуі) география және физика бағдарламасына (М. Әуезов Оңтүстік Қазақстан университеті); биология және химия мұғалімдерін даярлау бағдарламасына (Ж. А. Ташенов университеті); математика бағдарламасы (Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты) айтарлықтай сәйкес келетінін көрсетті.

4. 4-стандарт «Қабылдау, академиялық ілгерілеу, мойындау және сертификаттау» талаптарына сәйкес білім беру бағдарламаларын іске асыру келесі нәтижелерді көрсетеді:

- бакалавриат бағдарламаларының **72%-ы** (25-тен 18-і) барлық стандарттарға толық сәйкес келетінін көрсетті, соның ішінде математика информатика мұғалімдерін даярлайтын бағдарламалары (Жезқазғандағы О.А. Байкинуров атындағы университет); биология бағдарламасы (Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты); биология мұғалімдерін даярлау бағдарламасы (Ж. А. Ташенов атындағы университет); география және химия мұғалімдерін даярлау бағдарламасы (У. Жанибеков атындағы Оңтүстік Қазақстан педагогикалық университеті); химия бағдарламасы бойынша (Ш. Есенов атындағы Каспий технологиялық және инженерлік университеті); информатика бағдарламасы бойынша (Астана халықаралық университеті); география, химия, физика және математика бағдарламалары бойынша (Х. А. Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті); география, физика, математика-физика, химия, химия-биология, биология, география-тарих бағдарламасы бойынша (М. Әуезов Оңтүстік Қазақстан университеті).

- бакалавриат бағдарламаларының **20 %-ы** (25-тен 5-і) физика-информатика бағдарламасында (М. Әуезов Оңтүстік Қазақстан университеті); химия мұғалімдерін даярлау бағдарламасында (Ж. А. Ташенов университеті); химия, физика және математика бағдарламасында (Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз Инновациялық институты).

- бакалавриат бағдарламаларының **8%-ы** (25-тен 5) математика мұғалімдерін даярлау бағдарламасымен (Ж. А. Ташенов университеті); география бағдарламасымен (Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты) жартылай сәйкес келеді.

5. «Профессорлық-оқытушылық құрам» 5-стандартқа сәйкес білім беру бағдарламаларын іске асыру келесі нәтижелерді көрсетеді:

- бакалавриат бағдарламаларының **68 %-ы** (25-тен 16) барлық стандарттарға толық сәйкес келетінін көрсетті, соның ішінде келесі салалар бойынша бағдарламалар: география-тарих, физика-информатика, математика-физика және физика бағдарламалары үшін (М. Әуезов Оңтүстік Қазақстан университеті); математика, физика, химия және география бағытындағы бағдарламасы үшін (Х. А. Ясауи халықаралық қазақ-түрік университеті); информатика бағдарламасы бойынша (Astana International University); химия

бағдарламасы бойынша (*Sh. Esenov Caspian University of Technology and Engineering*); химия және география мұғалімдерін даярлау бағдарламасы бойынша (*U. Zhanibekov South Kazakhstan Pedagogical University*); биология, химия және математика мұғалімдерін даярлау бағдарламасы (*З. А. Ташенов университеті*) үшін.

- бакалавриат бағдарламаларының 32%-ы (25-тен 8) география, химия және химия-биология бағдарламаларында (*М. Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті*); физика, математика, биология және химия бағдарламаларында (*Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз Инновациялық институты*) айтарлықтай сәйкес келеді

б. «**Оқу ресурстары және студенттерге қолдау көрсету**» б-стандартқа сәйкес білім беру бағдарламаларын іске асыру келесі нәтижелерді көрсетеді:

- бакалавриат бағдарламаларының **80 %-ы** (25-тен 20-сы) барлық стандарттарға толық сәйкес келетінін көрсетті, соның ішінде химия және география мұғалімдерін даярлау бағдарламалары (*У. Жанибеков Оңтүстік Қазақстан педагогикалық университеті*); биология және химия мұғалімдерін даярлау бағдарламасы (*Ж. А. Ташенов атындағы университет*); химия, физика, математика және биология бағдарламасы (*Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты*); математика және информатика бағдарламасында (*Жезқазған О. А. Байықоров университеті*); химия бағдарламасында (*Ш. Есенов атындағы Каспий технологиялық және инженерлік университеті*); информатика бағдарламасында (*Астана халықаралық университеті*); физика бағдарламасы бойынша (*Х. А. Ясауи халықаралық қазақ-түрік университеті*); география, физика, математика-физика, физика-информатика, химия, химия-биология, биология және география-тарих бағдарламасы бойынша (*М. Өтемісұлы Оңтүстік Қазақстан университеті*).

бакалавриат бағдарламаларының **20 %-ы** (25-тен 5-і) математика, география және химия бағыттарындағы бағдарламаларда айтарлықтай сәйкестік көрсетеді (*Н.А. Yasavi International Kazakh-Turkish University*); математика мұғалімдерін даярлау бағдарламасында (*Zh.A. Tashenev University*); география бағдарламасында (*Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты*).

7. «**Жұртшылықты ақпараттандыру**» 7-стандартына сәйкес білім беру бағдарламаларын іске асыру келесі нәтижелерді көрсетеді:

- бакалавриат бағдарламаларының **84 %-ы** (25-тен 21-і) барлық стандарттарға, соның ішінде мұғалімдерді даярлау бағдарламаларына толық сәйкес келетінін көрсетті, атап айтқанда биология, химия-биология, химия, физика-компьютерлік ғылымдар, математика-физика, физика және география (*М. О. Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті*); математика, физика және химия (*Н.А. Yasavi International Kazakh-Turkish University*); информатика (*Astana International University*); география, биология, математика және физика (*Sh. Murtaza International Taraz Innovation Institute*); химия және биология мұғалімдерін даярлау бағдарламасы (*Ж. А. Ташенов университеті*); география мұғалімдерін даярлау бағдарламасы (*У. Жанибеков Оңтүстік Қазақстан педагогикалық университеті*).

- бакалавриат бағдарламаларының **16%-ы** (25-тен 4-і) география-тарих бағдарламасы бойынша айтарлықтай сәйкестік көрсетеді (*М. Әуезов Оңтүстік Қазақстан университеті*); география бағдарламасында (*Х. А. Ясауи халықаралық қазақ-түрік университеті*); математика мұғалімдерін даярлау бағдарламасында (*Ж. А. Ташенев университеті*); физика бағдарламасында (*Ш. Мұртаза атындағы халықаралық Тараз инновациялық институты*).

Жалпы алғанда, жоғары білім беру ұйымдарының басым бөлігі толық сәйкестікті көрсетеді, бұл ішкі сапаны қамтамасыз ету жүйелерінің тиімділігін растайды. «Сапаны қамтамасыз ету саясаты және академиялық адалдық» стандартына сәйкестік барлық аккредиттелген білім беру бағдарламаларында тұрақты түрде көрсетіледі. Сонымен бірге, кейбір стандарттарды іске асыруда сәйкессіздіктер анықталды. «Студенттерді қабылдау, академиялық ілгерілеу, мойындау және сертификаттау» стандартына сәйкес математика мен география мамандықтары бойынша мұғалімдерді даярлайтын бағдарламаларға назар аудару қажет. Бұл үрдіс аталған бағдарламалардың жеткілікті тартымды болмауымен байланысты болуы мүмкін, сонымен қатар университет түлектерінің жұмыспен қамтылу перспективаларын талдауды талап етеді. Арнайы назар аударуды қажет ететін білім беру бағдарламаларына қатысты келесі стандарттарға да назар аудару қажет: «Білім беру бағдарламаларын әзірлеу және бекіту, ақпараттық басқару» және «Профессорлық-оқытушылық құрам».

1.3. Аккредитациялау стандарттары бойынша сарапшылардың ескертулері мен ұсыныстары

«6B01 Педагогикалық ғылымдар» саласындағы «6B015 Табиғи ғылымдар пәндері бойынша мұғалімдерді даярлау» мамандығы бойынша білім беру бағдарламаларының аккредиттеу стандарттары бойынша сыртқы сараптама топтарына жүргізілген талдау бірқатар ескертулерді анықтады (4-кесте).

4-кесте. Аккредиттеу стандарттары бойынша сыртқы сараптама тобының типтік ескертулері

Пікірлер
<i>Стандарт 2. Білім беру бағдарламасын әзірлеу және бекіту, ақпаратты басқару</i>
<ul style="list-style-type: none"> - таңдау пәндерінің оқу бағдарламаларына кафедра оқытушылары әзірлеген оқу материалдары мен әдістемелік нұсқаулықтар енгізілмейді, бұл олардың сапасын төмендетіп, оқыту процесіне әдістемелік қолдаудың жоқтығын көрсетеді; - кафедра оқытушылары оқытатын пәндері бойынша кәсіби дамуын растайтын жеткілікті сертификаттарға ие емес; - кейбір пәндердің мазмұнын жаңарту қажет;

4-кестеден жалғасады

- оқу бағдарламаларында инновациялық оқыту технологияларын зерттеу жеткіліксіз көрініс тапқан;
- таңдау пәндер каталогындағы кейбір пәндердің сипаттамалары пән атауларына сәйкес келмейді. Мазмұн жағынан пән мазмұнының кейбір бөліктері қайталанады;
- жоғары білім бағдарламаларының оқу жоспары рұқсат етілген жүктемеден асып кетеді және бұл бағдарламаны жүзеге асыру сапасына әсер етуі мүмкін

3-стандарт. Студентке бағытталған оқу, оқыту және бағалау

- студенттердің сыртқы академиялық мобильділігінің әлсіз дамуы; зерттеу қызметтеріне студенттердің қатысуының төмен пайыздық көрсеткіші;
- білім беру бағдарламаларындағы студенттер пәндік жарыстарға қатыспайды, бұл олардың академиялық және бәсекеге қабілеттілік дағдыларын дамыту мүмкіндіктерін шектейді;
- студенттердің зерттеулерге, байқауларға, жобаларға және стартап бастамаларына қатысуы жеткіліксіз болып отыр, бұл студенттердің зерттеу дағдылары мен кәсіпкерлік әлеуетінің дамуын шектейді

4-стандарт. Студенттерді қабылдау, академиялық көрсеткіштер, мойындалу және сертификаттау

- веб-сайтта «бітірушілерді қолдау» шараларын жүзеге асыру немесе мамандандырылған даярлық сапасын жақсарту мақсатында бітірушілер мен жұмыс берушілермен өзара әрекеттесудің тиімді әдістерін іздеу туралы ақпарат берілмейді;
- бітірушілердің жұмыспен қамтылу деңгейінің төмендігі;
- білім беру бағдарламаларына студенттерді қабылдаудың болмауы немесе төмен деңгейі;
- білім берудің практикалық бағытын қамтамасыз ету және студенттерді кәсіби ортаға жақсырақ интеграциялау үшін жұмыс берушілермен ынтымақтастықты тереңдету мүмкіндігін қарастыру;
- студенттердің ұлттық және халықаралық ғылыми-зерттеу жарыстарына қатысу деңгейінің төмендігі

5-стандарт. «Профессорлық-оқытушылық құрам».

- академиялық қызметкерлер арасындағы жарияланым белсенділігінің төмендігі. Негізгі пәндерді оқытатын академиялық қызметкерлердің Scopus, Web of Science индексі бар журналдарда нөлден басқа әсер коэффициенті бар ғылыми жарияланымдары жоқ;
- кафедра оқытушыларының оқу бағдарламалары үшін оқулықтар мен оқыту құралдарының жеткіліксіз қамтамасыз етілуі;
- оқытушылар арасындағы академиялық мобильділіктің төмен деңгейі. Оқыту әдістемелері аясында оқытушылардың өз зерттеулерін жеткілікті дамытпау және енгізбеу;

4-кестеден жалғасады

<ul style="list-style-type: none">
- оқытушылардың халықаралық ынтымақтастық, ғылыми зерттеулер және бірлескен жобалар саласындағы әлсіз көрсеткіштері;
- білім беру бағдарламасының тиісті саласында докторлық және ғылым кандидаты дәрежесіне (сондай-ақ PhD немесе маман докторі) ие оқытушылардың саны жеткіліксіз
<i>6-стандарт. Оқу ресурстары мен студенттерді қолдау</i>
<ul style="list-style-type: none">
- көрнекі және техникалық оқыту құралдарының жеткіліксіздігі. Оқыту нысандарында демонстрациялық материалдар, мультимедиа жабдықтары мен арнайы бағдарламалық қамтамасыз ету жетіспейді;
- лабораториялардың материалдық-техникалық инфрақұрылымы ескірген және заманауи жабдықтар жеткіліксіз. Лабораториялар заманауи жабдықтар мен аспаптармен, сондай-ақ оқу бағдарламаларындағы нақты пәндерге арналған үлгілермен жеткіліксіз жабдықталған; қазақ тіліндегі кітапхана ресурстарының жеткіліксіздігі
<i>7-стандарт. Жұртшылықты ақпараттандыру</i>
<ul style="list-style-type: none">
- университеттің веб-сайтында жарияланған ақпараттың сапасы мен техникалық ұсынылуын бақылау;
- жоғары білім беру ұйымдарының ресми сайттарында ақпараттың толық емес немесе біркелкі емес ұсынылуы, негізгі бөлімдерде мазмұнның жоқтығы және бұзылған сілтемелер;
- университет веб-сайтында оқыту тілдерінің барлығында ақпарат жариялау;
- бұқаралық ақпарат құралдары арқылы білім беру бағдарламалары туралы қоғамдық хабардарлықтың жеткіліксіздігі

Осылайша, жоғары оқу орындарының білім беру бағдарламаларын іске асыру сапасын жақсарту үшін, атап айтқанда стандарттар бойынша қажет:

- «Білім беру бағдарламасын әзірлеу және бекіту, ақпаратты басқару» оқытудың заманауи әдістемесіне, тәжірибеге бағдарлануға және цифрландыруға бағытталған компоненттерді күшейту.

- «Студенттік орталықтандырылған оқыту, оқыту және бағалау» жоғары оқу орындарының ПОҚ стандарттары мен талаптарына сәйкес білім беру бағдарламаларын өзектендіруге назар аудару керек.

- «Студенттерді қабылдау, академиялық көрсеткіштер, мойындау және сертификаттау» білім беру бағдарламаларының тартымдылығын айқындау маңызды, сонымен бірге университеттерге түлектердің жұмыспен қамтылу перспективаларын талдауды талап ету қажет.

- «Профессорлық-оқытушылық құрам» студенттік орталықтандырылған оқытуды практикалық іске асыруға және кадрлық әлеуетті нығайтуға назар аударған жөн.

- «Оқу ресурстары мен студенттерге қолдау көрсету» бөлімінде заманауи технологияларды кеңінен интеграциялау қажет.

- «Жұртшылықты ақпараттандыру» сайттардың жұмысын және білім беру бағдарламалары туралы ақпараттың қолжетімділігін жандандыру.

Төменде «6В01 Педагогикалық ғылымдар» саласындағы «6В015 Табиғи ғылымдар пәндері бойынша мұғалімдерді даярлау» мамандығы бойынша білім беру бағдарламаларын аккредиттеу нәтижелері бойынша сыртқы сараптамалық топтардың үлгілік ұсынымдары ұсынылған (5-кесте).

5-кесте. Аккредиттеу стандарттары бойынша сыртқы сараптамалық топтардың үлгілік ұсыныстары

Ұсыныстар
<i>Стандарт 1. Білім берудегі сапаны қамтамасыз ету саясаты және академиялық адалдық</i>
<ul style="list-style-type: none">
- бірлескен білім беру бағдарламаларын әзірлеу мақсатында шетелдік және отандық жоғары оқу орындарымен ынтымақтастықты кеңейту;
- оқу бағдарламаларын жаңартуға шетелдік сарапшылардың қатысуын арттыру;
- бөлімнің веб-сайтында оқу бағдарламаларының сапасы туралы аналитикалық есептерді жариялауды арттыру қажет
<i>Стандарт 2. Оқу бағдарламасын әзірлеу және бекіту, ақпаратты басқару</i>
<ul style="list-style-type: none">
- екі деңгейлі білім беру жүйесінің элементтерін енгізу;
- «6В01514 География» курсының практикалық оқыту бағдарламасына қоршаған орта компоненттерін тікелей табиғи ортада зерттеуді, яғни далалық экспедициялар түріндегі практикалық жаттығуларды енгізу;
- таңдаулы пәндерге арналған оқыту және оқу материалдарын жетілдіру;
- білім беру бағдарламалары аясында оқытылатын пәндердің мазмұнына және оқу нәтижелеріне «Жасанды интеллект» элементтерін енгізу;
- аккредиттелген білім беру бағдарламалары үшін шетелдік университеттермен бірлескен білім беру бағдарламаларын әзірлеуге бағытталған күш-жігерді күшейту. Білім беру бағдарламаларын жобалау және әзірлеу процесіне жұмыс берушілердің қатысуын арттыру;
- бірнеше білім салаларының қиылысында кадрларды даярлауды қамтамасыз ететін салалараралық және көпсалалық сипаттағы негізгі және мамандандырылған пәндер тізімін кеңейту;
- «Математика және компьютерлік ғылымдар» бағдарламасының оқу жоспарына «Математиканы оқытуда сандық технологияларды қолдану» және «Машинамен оқыту» сияқты пәндерді енгізу;
- таңдау пәндері каталогында пәндердің мазмұнын қайталауды жою және олардың жоғары сапалы сипатталуын қамтамасыз ету үшін қайта қарау;

5-кесте жалғасы

<ul style="list-style-type: none">
- білім беру бағдарламаларын әзірлеуге сыртқы және ішкі мүдделі тараптарды, сондай-ақ магистрлік және PhD студенттік құрамын тарту;
- химия мұғалімдерін даярлаудың жұмыс оқу жоспарына келесі таңдау курстарын енгізу: орта мектептерде химия тәжірибелерін жүргізу әдістері, қазіргі заманғы мектептерде химия есептерін шешу әдістері, химия бойынша таңдау курстарын әзірлеу әдістері
<p style="text-align: center;"><i>3-стандарт. Студентке бағытталған оқу, оқыту және бағалау</i></p>
<ul style="list-style-type: none">
- студенттердің сыртқы және ішкі академиялық мобильділігін ұйымдастыру бойынша күш-жігерді күшейту;
- серіктестер шеңберін кеңейту мақсатында отандық және шетелдік университеттер мен ғылыми-зерттеу мекемелерімен бірлескен іс-шараларды кеңейту;
- академиялық қызметкерлердің, PhD докторанттары мен бакалавр студенттерінің баспа қызметін жандандыру;
- инновациялық оқыту әдістерінің тиімділігін бақылауды енгізу (сауалнамалар, аналитика, бақылаулар);
- студенттер мен оқытушылар арасындағы өзара әрекеттестікті нығайтып, мотивация мен кері байланыс сапасын жақсарту, соның ішінде тұрақты сауалнамалар мен фокус-топтар арқылы
<p style="text-align: center;"><i>4-стандарт. Студенттерді қабылдау, академиялық көрсеткіштер, мойындалу және сертификаттау</i></p>
<ul style="list-style-type: none">
- студенттерді академиялық байқаулар мен конференцияларға белсенді қатысуға ынталандыру;
- кәсіби бағдар беру іс-шараларын күшейту, болашақ студенттерді тарту және университеттің мүмкіндіктері мен білім беру бағдарламалары туралы қоғамдық ақпараттандыру;
- жұмыс берушілермен серіктестікті дамыту, соның ішінде бірлескен білім беру және практикалық бағдарламаларды әзірлеу, жұмыспен таныстыру және тәлімгерлік
<p style="text-align: center;"><i>5-стандарт. Профессор-оқытушылар құрамы</i></p>
<ul style="list-style-type: none">
- шетелдік ғалымдарды дәріс оқуға тартуды ұйымдастыру;
- кафедраның академиялық қызметкерлерінің академиялық мобильділігін Қазақстандағы университеттермен және халықаралық серіктестермен жақсарту;
- академиялық қызметкерлерді жоғары ықпал коэффициенті бар журналдарда жиірек мақалалар жариялауға ынталандыру;
- ғылыми қызметкерлерді зерттеу гранттары үшін байқауларға қатысуға ынталандыруды күшейту;
- аккредиттелген білім беру бағдарламаларының оқытушыларын Қазақстан Республикасы білім және ғылым министрлігінің ғылыми-зерттеу жобаларына тартуды күшейту;
- білім беру бағдарламаларын оқу-әдістемелік материалдар мен оқытушылар құрамымен қамтамасыз ету;

5-кестеден жалғасады

- оқыту бағдарламаларына сәйкес дәрежесі бар мамандарды тарту, сондай-ақ қазіргі оқытушыларды докторантура бағдарламаларына түсіп, PhD дәрежесін алуға ынталандыру арқылы оқытушылар құрамының академиялық біліктілігін арттыру шараларын қабылдау;

- инновациялық білім беру ресурстарын әзірлеу және зерттеулерді коммерциализациялау саласында жетекші мұғалімдерді даярлайтын университеттермен, ғылыми-зерттеу институттарымен және салалық қауымдастықтармен ынтымақтастық жүргізу;

- оқытушылар құрамын білім беру бағдарламалары аясындағы салаларда отандық және шетелдік университеттер мен ғылыми-зерттеу орталықтарында кәсіби даму курстарын өтуге мүмкіндік беру үшін күш-жігерді күшейту;

- шетел тілдерін білетін болашағы бар жас мамандарды тарту;

- 6B01501 «Компьютерлік ғылымдар», 6B01507 «Компьютерлік ғылымдар» және 7M01501 «Компьютерлік ғылымдар» білім беру бағдарламалары бойынша оқытушылар үшін семестрлік алмасу және тағылымдама бағдарламаларын қарқындату, олардың кәсіби дамуын ынталандыру және оқу үдерісін байыту мақсатында

6-стандарт. Оқу ресурстары және студенттерге қолдау көрсету

- кітапхананың оқу залдарындағы жалпы пайдалануға арналған компьютерлер санын арттыру;

- мүгедектерге ыңғайлы орта жасау;

- жатақханалардың жағдайын қадағалауды күшейтіп, суық мезгілде үздіксіз және жеткілікті жылытуды қамтамасыз ету;

- Білім беру бағдарламаларын жүзеге асыруда цифрлық технологияларды қолдануды арттыру;

- студент кәсіпкерлерге арналған стартап орталығын құру мүмкіндігін қарастыру;

- қазақ тіліндегі кітапхана ресурстарының көлемін арттыру;

- таңдаулы пәндерге арналған оқыту және оқу материалдарының қолжетімділігін арттыру;

- кітапхана мен цифрлық ресурстарды пайдалануды бақылауды енгізу (аналитика, журнал деректері, кері байланыс);

- ЖИ орталығы үшін көрсеткіштерді анықтау және ЖИ жобаларына студенттердің қатысуын кеңейту. Биологиялық пәндерге арналған виртуалды зертханалар мен симуляторларды әзірлеу. Цифрлық қызметтер (электрондық мансапты бақылау) арқылы мансаптық қолдауды нығайту

7-стандарт. Жұртшылықты ақпараттандыру

- факультет пен институттың академиялық құрамының білім беру бағдарламаларын сәтті іске асыру туралы ақпаратты БАҚ-та және ресми веб-сайттарда насихаттау бойынша белсенділігін арттыру;

- университеттің ресми веб-сайтында жарияланатын ақпараттың толықтығы мен уақтылылығын қамтамасыз ету;

5-кесте жалғасы

<ul style="list-style-type: none">
- университет веб-сайтында оқытудың үш тілінде ақпарат жариялау;
- университет веб-сайтын үнемі жаңартып отыру және білім беру бағдарламасының қызметі мен жетістіктері, түлектер мен олардың жетістіктері туралы ақпарат көздерін кеңейту үшін бағдарламаның негізгі ресурстарын көрсететін мақалалар мен бейнематериалдар жасау

Ең көп ұсыныстар мынадай салаларда шоғырланған: «Оқу бағдарламасын әзірлеу және бекіту, ақпараттық басқару», «Оқыту ресурстары және студенттерге қолдау көрсету» және «Профессорлық-оқытушылар құрамы». Бұл жоғары білім беру ұйымдарында осы салаларды нығайтуға жүйелі тәсіл қажеттігін көрсетеді.

1.4. Жоғары білім беру ұйымдарының үздік тәжірибелері

Үздік білім беру тәжірибесін енгізу білім беру бағдарламаларының бәсекеге қабілеттілігін арттырады, мамандарды даярлау сапасын жақсартады және басқа жоғары оқу орындарында бейімдеу мен енгізу үлгісі ретінде қызмет етіп, жоғары білім жүйесінде жоғары стандарттардың таралуын ілгерілетеді. Сыртқы сараптамалық топтардың есептерінің талдауы жоғары оқу орындарының негізгі оң тәжірибелері білім беру бағдарламаларының мазмұнын жаңғыртудан, еңбек нарығымен байланысты нығайтудан, цифрландыруды дамытудан және мүдделі тараптардың белсенді қатысуынан туындайтынын көрсетеді (6-кесте).

6-кесте. Жоғары білім беру ұйымдарының оң тәжірибелері

Оң тәжірибе
<i>Ж. А. Таиенев университеті</i>
<ul style="list-style-type: none">
- жасанды интеллект орталығы құрылды (2024–2025), жасанды интеллект бойынша курстар ұйымдастырып, INNOVATORSCLUB (Швейцария) сияқты халықаралық серіктестермен ынтымақтастық жүргізеді
<i>М. Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті</i>
<ul style="list-style-type: none">
- «виртуалды қабылдау комиссиясы» бөлімшесі үміткерлерге riem.auezov.edu.kz сайты арқылы онлайн өтініш беруге мүмкіндік береді, бұл өтініш беру процесін жеңілдетіп, жылдамдатады;
- университет Астана халықаралық қаржылық орталығында орналасқан Қазақстан Республикасының «Ұлттық цифрлық мансап орталығы» пилоттық жобасына қатысуда;
- масштабты ашық онлайн курстар (MOOCs) әлемдік трендін енгізу бойынша белсенді жұмыстар жүргізілуде. Халықаралық OpenEDX платформасында 24 онлайн курс іске қосылды, сондай-ақ сыртқы тәуелсіз сараптама нәтижесі бойынша таңдалған бір онлайн курс;

6-кесте жалғасы

<ul style="list-style-type: none">
- университеттің Медиа-қызмет көрсету орталығы «Хабар», «31 канал», «Отырар», НарТВ «Айгак», «Казахстанская правда», «Страна и мир», «Оңтүстік Қазақстан», «Шымкент панорамасы» және «Рабат» телеарналарымен сияқты бірқатар БАҚ-пен ынтымақтасады университет жүргізетін ашық, өзекті және шынайы ақпаратты ұсыну мақсаты;
- оқыту процесін әдістемелік қолдау саласындағы университеттің бағыттарының бірі – электрондық оқыту материалдары мен мультимедиа ресурстары. Әртүрлі пәндерге арналған барлығы 17 408 оқу-әдістемелік пакет цифрлық форматта әзірленіп, asu.ukgu.kz, auezov.edu.kz және ukgu.mbook.kz білім беру порталдарында қолжетімді;
- академиялық қызметкерлер әзірлеген бағдарламалар мен оқу материалдары жұмыс берушілермен тығыз ынтымақтастық аясында қарастырылады;
- студенттерге университеттің электрондық кітапханасымен жұмыс істеу және оны пайдалану бойынша семинарлар өткізіледі
<p><i>У. Жанибеков атындағы Оңтүстік Қазақстан педагогикалық университеті</i></p>
<ul style="list-style-type: none">
- университет ғимаратынан тыс жерде студенттердің ыңғайлылығын қамтамасыз ету үшін ақпараттық технологияларды қолдану: атап айтқанда, университет студенттері TOLEM жүйесіне (Шымкент қаласындағы қоғамдық көліктегі жүру ақысын төлеу) біріктірілген студенттік карталармен қамтамасыз етіледі
<p><i>Ш. Есенов атындағы Каспий технологиялық және инженерлік университеті</i></p>
<ul style="list-style-type: none">
- 6B01504 «Химия» бакалавриат бағдарламасының оқу жоспарына білім беру жүйелерінің қазіргі заманғы даму үрдістерін көрсететін «Оқыту дизайнының негіздері», «STEM білім беру» және «Сабақ дизайны және бағалау» пәндерін енгізу;
- Yessenov Mobile – Android және iOS жүйелеріне арналған арнайы әзірленген инновациялық мобильді қосымша, ол кең ауқымды функционалдылықты ұсынады және пайдаланушыларға ресми транскрипттерге, оқу сертификаттарына және басқа да қызметтерге өтініш беруге мүмкіндік береді;
- Lesson Study жобасы жазғы және қысқы мектептер форматында жүзеге асырылып, академиялық талаптарды ескере отырып, цифрлық салада және жасанды интеллектіні қолдануда оқытушылар құрамының кәсіби мәдениетін арттыруға бағытталған
<p><i>Х. А. Ясауи халықаралық қазақ-түрік университеті</i></p>
<ul style="list-style-type: none">
- кафедраның академиялық құрамы кафедраның білім беру бағдарламалары туралы ақпаратты БАҚ-та жариялайды;
- жоғары ықпал коэффициенті бар ғылыми журналдарда мақалалар жариялағаны үшін сыйақы;

6-кесте жалғасы

<p>- «түрік тілі» модулі (пән), 10 кредитке тең, білім беру бағдарламасының міндетті құрамдас бөлігі болып табылады, ол академиялық мобильділік мүмкіндіктерін кеңейтіп, білім сапасын жақсартады;</p> <p>- толық өкілетті кеңес («түрік квотасы») арқылы оқуды қаржыландыру мүмкіндігі – бұл бюджеттік қаражаттың жетіспеушілігіне байланысты Қазақстан Республикасының мемлекеттік бюджеті есебінен оқи алмайтын, бірақ жоғары академиялық көрсеткіштері бар студенттерге тегін оқуға мүмкіндік беретін бірегей механизм</p>
<p><i>Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты</i></p>
<p>- МТИУ-ның ішкі білім беру порталы «sirius.htii.kz» пайдаланушыларға қажетті құжаттарға онлайн өтініш беруге және өтініш берушінің көрсеткен электрондық пошта мекенжайына немесе жеке келіп автоматты жауап алуға мүмкіндік беретін тұтынушыларға қызмет көрсету жүйесімен (CSS) жабдықталған. Жүйе жоғары басшылықтың сандық қолтаңбасын және мекеменің ресми мөрін QR-код арқылы қолдайды;</p> <p>- IT академиясы жұмыс істеп тұр, қосымша заманауи және сұранысқа ие білім ұсынады</p>
<p><i>Астана халықаралық университеті</i></p>
<p>- Өнер және дизайн мектебі ART клубын ұйымдастырады, оған қатысу студенттердің бейімделуі мен әлеуметтенуін жеделдетуге, сондай-ақ өзін-өзі таныстыру дағдылары мен өзін-өзі дамытуды дамытуға ықпал етеді</p>

Жалпы алғанда, жоғары білім беру ұйымдарындағы оң тәжірибелер жасанды интеллектіні және технологиялық жаңғыртуды біріктіруге, тәжірибеге бағытталған оқытуға, оқу бағыттарын даралауға және студенттердің әл-ауқатын қамтамасыз етуге бағытталған. Бұл тәжірибелер университеттерге бәсекеге қабілетті болып қалуға және жылдам технологиялық өзгерістер мен жұмыс берушілердің талаптарына бейімделуге мүмкіндік береді.

ҚОРЫТЫНДЫ

2024-2025 жылдардағы бағдарламалық аккредиттеу бойынша сыртқы сараптамалық топтардың есептеріне жүргізілген талдау жоғары оқу орындарының сапасын қамтамасыз ету стандарттарын іске асырудағы негізгі үрдістерді, жүйелік проблемаларды анықтауға мүмкіндік берді.

Оң үрдіс – аккредиттелген жоғары білім беру бағдарламаларының дерлік барлығы *«Сапаны қамтамасыз ету саясаты мен академиялық адалдық»* стандартына тұрақты түрде сәйкес келуі; сондықтан бұл жоғары білім беру ұйымдарының күшті жағы ретінде ерекшеленеді. Осы стандартқа сәйкестіктің жоғары деңгейі жоғары білім беру саласында сапа мәдениетінің қалыптасып келе жатқанын көрсетеді.

Жалпы алғанда, жоғары білім беру ұйымдарында ішкі сапаны қамтамасыз ету жүйесі құрылып, нығайтылды; алайда оның практикалық іске асырылуы біркелкі емес. Жоғары білім беру ұйымдарындағы мәселелі салаларды *талдау білім беру бағдарламаларын әзірлеу мен бекіту, оқу бағдарламаларын кадрлық қамтамасыз ету және студенттерді қабылдау сияқты* басты бағыттарға назар аударуды арттыру қажеттігін растайды.

Бағдарламалық аккредиттеу бойынша сыртқы сараптамалық топтардың есептерін талдау негізінде білім беру бағдарламаларын жақсарту үшін негізгі ұсынымдар келтірілген: *заманауи ақпараттық-коммуникациялық технологияларды қолдану және білім беру ресурстарын цифрлық трансформациялау; білім беру бағдарламаларының мазмұнын жаңарту; еңбек нарығымен байланысты нығайту; қызығушылық танытқан тараптардың (студенттердің, түлектердің, жұмыс берушілердің) белсенді қатысуы, кадрлық әлеуетті нығайту, студенттерді қабылдау үшін өңірлермен және жұмыс берушілермен өзара іс-қимыл жасау, ынталы және қабілетті студенттерді тарту және пәндерге арналған оқу материалдарын қамтамасыз ету.* Бұл бағыттар білім беру жүйесін модернизациялау контекстінде жұмыс істей алатын жаңа буын мұғалімдерді даярлау сапасын жақсартуға бағытталған.

Жалпы алғанда, талдау нәтижелері басқару шешімдерін білім беру бағдарламалары деңгейінде күшейту қажеттігін көрсетеді. Ішкі мониторингті нығайту, мүдделі тараптармен өзара әрекеттестікті жүйелеу және бағдарлама деңгейінде шешімдерді іске асыру – жоғары оқу орындарының бүгінгі сын-көтерлерге жауап беруінің негізгі элементтері.